

**Hässelholms
kommun**

Likabehandlingsplan och plan
mot kränkande särbehandling och
trakasserier läsåret 15-16

T4 GRUNDSÄRSKOLA

Där alla känner att de duger som de är.

Där alla upplever trygghet.

En skola dit vi gärna går.

Upprättad 150820
Reviderad 150903
Reviderad 160311

Inledning

Sedan 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i skolan av två regelverk:

- Diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen (2010:800) 6 kap.

Diskrimineringslagen (2008:567)

16 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning för att förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan Lag (2014:958).

Skollagen (2010:800), 6 kap.

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avses att påbörja eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolan

Samtliga som verkar och arbetar på T4-grundsärskola tar avstånd från alla former av diskriminering och kränkande behandling. All personal på skolan har ett **gemensamt ansvar** i detta arbete. Varje upplevelse av kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna i skolan. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkningen alltid måste tas på allvar.

Skolan ska förebygga och förhindra all form av diskriminering och kränkande behandling.

Vår likabehandlingsplan är ett levande dokument genom att vara åtgärdsinriktad och ständigt aktuell. Vår värdegrund bygger på **ansvar, trygghet och positivt tänkande** vilka är nyckelord för att skapa en skola med god lärmiljö.

Skolan skall erbjuda eleverna en trygg skoldag som genomsyras av visionen att **alla ska få bli sitt bästa**.

Med tanke på att den utbildningsverksamhet som bedrivs i våra skolor både är på träningskolenivå och grundskolenivå, är utmaningen att anpassa likabehandlingsarbetet till dessa båda nivåer uppenbar. Här ligger vår utmaning, men även möjlighet, då likabehandlingsarbetet skall riktas till alla elever i skolans värld.

Vi ser till att alla elever får möjlighet att delta i det förebyggande arbetet mot mobbning. Elever med begränsad förmåga att förstå abstrakta tankegångar ges verktyg för att kunna uttrycka vilja eller ovilja till olika situationer i livet, att lära sig att säga eller visa Ja/Nej genom ord, tecken, symboler och bilder.

Arbete mot exempelvis mobbning handlar lika mycket om att få de intellektuella etiska resonemangen klargjorda,

- att bygga upp varje elevs självkänsla och självständighet,
- att lära sig gränser,
- men också att få förståelsen att det är ok att säga nej till saker man inte tycker om.

Allt detta ska vi förmedla till alla våra elever. Vi anpassar budskapet till alla de olika utvecklingsnivåer vi möter och den förförståelse vi kan tänkas möta. På så vis individualiseras vårt likabehandlingsarbete.

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är, i sin bredaste definition, när en person eller grupp av personer gör åtskillnad mellan olika människor, inte på grund av meriter eller kvaliteter utan på grund av mer grundläggande faktum. Sådana faktum kan vara till exempel kön, etnicitet, funktionsnedsättning, ålder, hudfärg, inkomst, kroppsbyggnad, sexuell läggning och religiös eller politisk åsikt.

Kränkning

Att kränka någon är att behandla en person nedsättande i ord eller handling, eller att göra ingrepp i dennes rättigheter eller frihet. Synonymer är förödmjuka, skymfa och såra. Kränkning kan vara en brottslig handling. Att förtala eller förolämpa någon kan vara ärekränkning, och andra typer av kränkande handlingar kan vara brottsliga till exempel enligt de olika lagarna mot diskriminering.

Vision

Vi ska ha en skola som präglas av **respekt, trygghet och positivt tänkande.**

- **Där alla känner att de duger som de är.**
- **Där alla upplever trygghet.**
- **En skola dit elever och personal gärna går.**

Främjande åtgärder – förverkliga visionen

- **Visa respekt och acceptans för varandras olikheter och behov.**
Eleverna skall ges förutsättningar att utvecklas efter sina behov och förutsättningar. Rättvist betyder inte alltid lika.
- **I samtliga relationer tillämpa ett respektfullt bemötande.**
Vuxna i alla avseenden är goda förebilder.
- **Lyssna på varandra och visa respekt för andras åsikter.**
Vi ser till att våra elever får utrymme och blir lyssnade på.
- **Se till att skolans miljö är trygg för alla; både inom- och utomhus.**
Alla elever är allas ansvar.
- **Verka för förståelse och samverkan mellan grundskola och grundsärskola**
och även mellan särskolans olika elev- och personalgrupper.
- **Skapa trygghet för personal och elever genom att delge information om hur vi arbetar tillsammans under skoldagen.**
- **Enligt denna likabehandlingsplan kontinuerligt arbeta för att motverka kränkningar, trakasserier och diskriminering.**

Vår vision genomsyrar verksamheten och präglar elevers och vuxnas agerande.

Förebyggande åtgärder – förverkliga visionen

- **Att bibehålla en hög vuxentäthet med syfte att under matsals- och rastsituationer handleda och guida elever på ett sådant sätt att vi matchar elevens förmågor och utvecklingsnivå**
- **Genomföra förebyggande samtal och värderingsövningar med personal och elever vad gäller kränkande behandling och trakasserier.**
- **Genomföra gemensamma aktiviteter med grundskolan i syfte att minska klyftan mellan de två skolformerna.**

I vårt dagliga arbete:

Samtal med eleverna kring värdegrunden utefter vardagliga händelser/situationer.

Återkommande i undervisningens ämnen/ ämnesområden; exempelvis demokrati, mänskliga rättigheter och FNs arbete med bland annat barnkonventionen.

Ge personal/arbetslaget relevant kunskap om elevernas situation/ funktionsnedsättning.

Ge eleven kunskap och medvetenhet om egen funktionsnedsättning – bättre självkännet.

Göra eleverna medvetna om andras svårigheter – ökad förståelse.

Klassråd

Personalen är förebilder i sitt bemötande gentemot elever och varandra

Delaktighet och inflytande

Elevernas medverkan

I enkätform, Trivselbarometern, svarar eleverna på frågor om hur de trivs i skolan.

I klassråd och elevråd behandlas frågor om likabehandling. Eleverna deltar i upprättandet av ordningsregler.

Vårdnadshavarnas medverkan

I enkätform, Trivselbarometern, svarar föräldrarna på frågor om hur de upplever att barnen trivs i skolan. På föräldramöte och under arbetet med referensgruppen informeras om likabehandlingsarbetet.

Resultatet av enkäten utgör underlag för **kartläggning av förbättringsområden**.

Övrig personal på skolan

Vi informerar "övrig" personal i verksamheten om vårt arbete kring likabehandlingsarbetet och de motverkande insatserna mot diskriminering och kränkande behandling. All personal som arbetar i skolan ska följa de riktlinjer och bestämmelser som återfinns i skollagen 1-2 kap samt barnkonventionen.

Kartläggning av risk- och problemområden

Kartläggning av verksamheten är det första och viktigaste steget.

När vi kartlägger vår verksamhet utifrån likabehandlingsperspektivet utgår vi från elevernas, personalens och vårdnadshavarnas perspektiv. Vi ska se till elevens hela livssituation och utifrån denna identifiera de risker, normer och värdegrunder som påverkar negativt och leder till att vår vision inte uppfylls.

När vi kartlägger verksamheten kan vi visa var risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling skulle kunna förekomma. Det hjälper oss att arbeta med mål som motverkar dessa risker.

Vi arbetar kontinuerligt med att försöka identifiera de olika riskmiljöer vi kan ha och i de fall vi uppmärksammar någon sådan plats eller situation upprättar vi en strategi för att risken ska minimeras. Detta görs genom diskussioner under elevråd samt utifrån resultatet i föregående trivselbarometer. Exempel på riskmiljöer är:

- Matsal
- Skolgård
- Cafeteria

Då vi arbetar med elever som ofta har en begränsad förmåga att förstå sin omgivning, förstå krav eller reagerar negativt på förändring, och att dessa kognitiva begränsningar kan ta sig uttryck i affekttillstånd med våld eller i självdestruktiva utmaningar, är vårt kartläggningsarbete beroende av förståelsen för att dessa utmanande beteenden kan komma när som helst. Vi ska vara flexibla i vårt kartläggningstänk för att kunna koppla samman varje elevs rådande förmågor till hur skolans miljö påverkar i en given situation. I riskbedömningarna ska skolan ta hänsyn till elevens kontext, det vill säga att det hela tiden finns en mängd olika faktorer som påverkar elevens agerande.

Åtgärder från läsåret 2013/14

- Upprättat ett elevråd bestående av representanter från LIS-profil 7-9e och T4-grundsär.

Åtgärder under läsåret 2014/15

Skapa ett elevråd för T4-grundsärskola och T4 samverkan.

I elevrådet deltar en till två representanter från varje klass A-G. Dessa utses i varje klass och meddelas Annica Näsström. Minst en vuxen, pedagog eller assistent, följer med och stöttar eleverna. Rektor deltar också i elevrådet. Elevrådet sammanträder 1-2 gånger per termin. Klassrådsprotokoll mejlas till Annica som sammanställer en dagordning som mejlas tillbaka till klasserna. Annica är sammankallande för elevrådet. På elevrådet ska det finnas fasta punkter som tas upp varje gång:

- genomgång av föregående protokoll
- information från klassråden
- ta upp risk och problemområden från likabehandlingsplanen
- kommande aktiviteter tex. disco, Lilla SM, gladiatorerna, temadagar som tex julpyssel och utedagar.
- Övrigt

Genomföra gemensamma aktiviteter med elever från grundsärskolan och elever i grundskolan.

En inventering görs av aktiviteter som genomförs dels av eleverna i grundsärskolan och dels av eleverna i grundskolan och grundskolan tillsammans.

Gemensamma aktiviteter sker med grundskolan år 1 och grundsärskolans träningsskoleklass. Ansvariga är mentorerna i år 1 och mentorerna i klass 1-6 B.

Rutiner behöver skapas för hur informationen mellan grundskola och grundsärskola ska genomföras. Rektor har en samordnande funktion vad gäller vilka aktiviteter som T4-grundsärskola och T4-skolan F-9 samt T4M 1-9 ska ha gemensamt t.ex. uppstart, skolavslutning och lucia. Berörd personal står för planering och genomförande.

Delge för vikarier och personliga assistenter om hur vi arbetar och deltar tillsammans med eleverna vid olika situationer under skoldagen.

Beroende på elevgrupp behövs olika slags beskrivningar som kan läsas av berörda personer. En del klasser kan ha en ett blad som beskriver verksamheten och eleverna medan andra klasser behöver ha mer personliga rutiner beskrivna som förslagsvis samlas i en pärm. Mentorerna för de olika klasserna ansvarar för att information finns att tillgå.

För läsåret 14/15 är målet att en individuell filmsekvens på 7-10 minuter ska utformas för att vikarier och personliga assistenter ska kunna ges en mer levande bild av hur elevens skoldag ser ut och fungerar.

Uppföljning av åtgärder läsåret 14/15.

Trots vissa förändringar så föll det upplevda resultatet från elevrådsarbetet väldigt väl ut. Annica plockades på eget initiativ bort som ordförande för att ersättas med förstelärare Helén Burman. Sedan Helén tog över ordförandeskapet så har utveckling skett genom att kallelse, dagordning och minnesanteckningar förtydligats med bildstöd. Under sista elevrådet satt speciallärare Johanna Johnsson som ordförande; Johanna tillämpade det koncept som Helén tidigare under läsåret byggt upp.

Reflektioner från elever och personal är att det finns vinster med bildstödet. Det som önskas är att mängden bilder ska minskas för att istället visa en sammanfattande bild av vad som diskuterats. Klassmötet efter elevrådet används för att gå igenom minnesanteckningarna.

Filmerna som skulle skapas med syftet att för bland annat timvikarier presentera verksamheten har gått framåt. Vi kan emellertid se att vi inte kommit så långt som vi önskat. Arbetet med detta kommer att fortgå under läsåret 15/16.

Samverkan mellan grundskolan och grundsärskolan har förändrats på flera olika plan. Fritids som startades under inledningen av kalenderåret -15 har startat ett samarbete med fritids på T4-skolan F-9; ett samarbete som uppskattas av samtliga parter. Kontakt kring skol och ämnessamverkan har upprättats mellan rektor för T4-grundsärskola och rektorerna för T4-skolan F-9 samt T4M 1-9.

Åtgärder under läsåret 2015/16

- Fortsätta med arbetet att skapa dels individuella och dels verksamhetssammanfattande videoklipp. Syftet är samma som tidigare; att på ett levande sätt introducera timvikarier och personliga assistenter i verksamheten.
- Inkludera eleverna som undervisas lokalintegrerat på Ljungdalaskolan i grundsärskolans elevråd
- Omarbeta och anpassa bildstödet i kallelser, dagordning och minnesanteckningar från elevrådet
- Utveckla elevrådet så att detta också behandlar frågor rörande matsalen och matsituationen
- Fortsätta vårt arbete för att med eleven i centrum skapa en grundsärskola i Hässleholms kommun

Handlingsplan för akuta situationer gällande kränkande behandling eller trakasserier

Hur skolan utreder åtgärddar och dokumenterar trakasserier eller kränkande behandling bland elever.

1. Ingrip och stoppa kränkning direkt när den sker!
2. Enskilda samtal med berörda parter. Dokumentera händelseförloppet som av rektor skickas till huvudmannen (separat blankett).
3. Samla in ytterligare information om händelsen från kollegor och andra aktörer i miljö.
4. Informera föräldrar.
5. Uppföljning inom två veckor då handlingsplan inrättas.

Rutiner när anställda utsätter elever för trakasserier eller kränkande behandling.

1. Ingrip och stoppa kränkningen.
2. Enskilda samtal med berörda parter tillsammans med rektor. Rektor dokumenterar händelseförloppet och skickar detta till chef för barn- och utbildningsförvaltningen (separat blankett).
3. Samla in ytterligare information om händelsen från kollegor och andra aktörer i miljön.
4. Informera föräldrar.
5. Uppföljning inom två veckor.

Hur gör jag som elev för att anmäla trakasserier eller kränkande behandling?

Prata med någon vuxen. Den vuxne har ansvar för att följa upp det inträffade via samtal och möten. Detta dokumenteras och information sker både till föräldrar samt till rektor. Rektor har sedan alltid ansvaret att föra det inträffade vidare till huvudmannen (separat blankett).

Rektor
Joakim Ask
Mailadress: joakim.ask@hessleholm.se
Telefonnummer: 0451-26 76 70